

EDINOST

Uzajna, izvešni pondeljek, vsak dan v jutraj. Uredništvo: Ašiškega št. 20, I. nadstropje. Telefon 11-57. Za inosemstvo mesečno 4 Krc.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov nam po 40 cent. osmrtnice zabvale, poslanice in vabila po L. — Oglasi denarnih zavodov nam po L. 2. — Mail oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, alica sv. Frančiška Ašiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Kaj bi bili rekli Italijani?

Velikokrat smo že ponovili, in v koroskem deželnem zboru so te dni — v razpravi o njunem predlogu glede manjšinske politike v naši državi — klicali italijanski in evropski javnosti v spomin, kako pomirljiva in tolažilna zagotovila je dajala manjšinam kraljeva vlada v prestolnem govoru in ob enem dvojica mož, ki sta stala na visokem, z veliko odgovornostjo spojenem mestu, s polnim pooblastilom, da govorita v imenu italijanske države in italijanskega naroda: tedanji zastopnik Italije na mirovni konferenci in sedanj predsednik italijanskega senata Tittoni, in pa poročevalec o mirovnih pogodbah Luzzatti. Zagotavljali so svečano, da bodo tudi pripadniki drugorodnih manjšin polnopravni in enakopravni državljanji v vsakem pogledu, da se bodo spoštovali njihova narodnost, njihov jezik, njihova kultura in njihovi običaji. Istovetna zagotovila je vsevoljno (glej «Edinost» od 9. novembra t. l.) proglas poveljnika prve armade, generala G. Pecori-Giraldi z dne 18. novembra na naslov Nemcev, priključenih k Italiji. V zaključku tega proglasa je bilo rečeno dobesedno: «...hoče pa Italija kot edina ujedinjena država s popolno svobodo misli in besede dovoliti državnim pripadnikom drugega jezika vzdrževanje lastnih šol, lastnih zavodov in društev. Na podlagi teh načel je pričakovati, da jezikovno in kulturno vprašanje skoro pride do mirne uredbe.»

Interesni s tem svojim odgovorom nas postavlja g. minister pred interesantno vprašanje: ali niso vsi tisti možje, ki so dajali svoječasno narodnim manjšinam one objube in zagotovila, tudi dobri Italijani? Ali morda vsi tisti čimtelji ne razumejo državnega interesa, ali ne ljubijo svoje države, ali ne želijo Italiji srečne bodočnosti in varnosti?! Ali jim je bilo morda v misli, da bi podpirali upornike proti državi?! Ali more minister Gentile prednikom sedanje vlade, gg. Tittoniju, Luzzattu, generalu Pecori-Giraldiju odrekati ljubezen in zvestobo do svoje države in razumevanje njenih najvišjih koristi? Če more, naj se oglasi! Ne more! Ko so dajali narodnim manjšinam tiste pomirljive objube in tolažilna zagotovila, so imeli gotovo polno zavest, da bo tako postopanje z manjšinami služilo koristi, časti in ugledu njih države, ker poda Italija s tako manjšinsko politiko zanjo časten dokaz, da hoče ostati zvesta tistim načelom svobode narodov, radi katerih se je tudi ona pridružila velikemu boju proti zatiralcem narodov in njihove svobode!

Španski kralj zopet v Vatikanu

Kralj Alfonz, kraljica in general de Rivera pri papežu

RIM, 22. Včerajšnji obisk kralja v fašistovskem sedežu je vzbudil v političnih krogih precejšnjo pozornost. Dosedaj se je namreč redko dogodilo, da je vladar kake tuje države obiskal sedež kake politične stranke. Ta pojav je vseskor značilen za sedanje politične razmere v Italiji ter za odnose med Španijo in Italijo.

Danes ob 10¹⁵ se je podala španska kraljevska dvojica v spremstvu generala de Rivera v Vatikan, da se osebnostno poslovijo od papeža. Kralj si je ogledal dvorano Klementina, kjer ga je sprejel kardinal Mery del Val. V papeževi predsobi je kralja sprejel mons. Cremonesi, papež je kralja takoj sprejel in se razgovarjal z njim kake pol ure. Medtem je kraljica v spremstvu kardinala Mery del Val posetila Rafaelovo sobo. Generala Prino de Rivera pa je sprejel kardinal Gasparri. Ko se je kralj poslovil od papeža, je le-ta sprejel kraljico, ki se je mudila pri njem nad dvajset minut. Papež ji je podaril pet zlatih svetinj za njene sinove. Za kraljico je papež sprejel generala de Rivero. Nato so vsi trije obiskali Sikstinsko kapelo, nakar so se odpeljali v avtomobilu pred cerkev sv. Petra, kjer so si ogledali kupolo bazilike. Občudovali so krasen razgled na mesto. Ob 12¹⁵ je kralj zapustil baziliko ter se podal na špansko poslanstvo, odkoder se je odpeljal na Kvirinal.

SEJA SENATA

RIM, 22. Na današnji seji, ki je pričela ob 15. uri, je senat razpravljal o zakonskem načrtu. Pooblastilo vlade, da sme popraviti civilni in trgovski zakonik ter zakonik za trgovsko mornarico in da sme objaviti novi civilni pravni red ob priliki zedinjenja zakonodaje z novimi pokrajini. Seja je končala ob 17⁴⁵; prihodnja seja jutri ob 15. uri.

Italijanski poslanik zanika vesti o albanski zvezi pod zaščito Italije

BEOGRAD, 22. Odeljenje za štampo objavlja komuniké: Poslanstvo kraljevine Italije je pooblastilo odeljenje za štampo, da demantira vesti, katere so prinesli nekateri listi o sklepanju zveze med Italijo, Albanijo, Bolgarsko in Turčijo.

Današnja «Pravda» izjavlja, da bo v nekaj dneh objavila nove dokumente, ki bodo potrdili njene prejšnje vesti, da se zares snuje nova balkanska zveza pod protektoratom Italije.

SEJA ministrskega sveta v Beogradu

Razprava o notranje- in zunanje-političnem položaju

BEOGRAD, 21. Na stanovanju ministrskega predsednika Pašića je bila snoči seja ministrskega sveta, ki je razpravljal o zunanje-političnih vprašanjih in o notranji situaciji. Zunanji minister dr. Nišić je poročal o tekočih zunanje-političnih zadevah. V prvi vrsti je bilo v razpravi vprašanje reparacij in stališče kraljevine napram Nemčiji. Definitivni sklepi niso bili storjeni. Vlada sprejema v splošnih obrisih v reparacijskem vprašanju stališče Francije. V reškem problemu ni bilo nikakega odloka.

Vprašanje odstopa Zombolje je definitivno rešeno. Zunanji minister je predložil vladi definitivni razmejitveni protokol. Zunanji minister je pooblaščen v podpis tega protokola. Tudi sporazum z Bolgarsko se ima v najkrajšem času predložiti narodni skupščini.

Ministrski svet je za tem prešel k notranje-političnim vprašanjem. Plenarna seja

Polkovnik Daskalović imenovan za predsednika razmejitvene komisije na italijanski meji

BEOGRAD, 22. Polkovnik Daskalović je imenovan za namestnika generala Maistra pri razmejitveni komisiji za določitev meje med Jugoslavijo in Italijo na črti Kranjska gora - Reka. General Maister ostane kljub upokojitvi še nadalje predsednik te komisije, istotako ostane tudi upokojeni general Milič še nadalje predsednik dalmatinske in reške razmejitvene komisije.

NEMCI V JUGOSLAVIJI HOČEJO OSTATI DRŽAVOTVOREN ELEMENT

LJUBLJANA, 22. Dopisnik «Slov. Naroda» je imel priliko se razgovarjati z nekaterimi člani nemškega parlamentarnega kluba. Na razna vprašanja je dobil splošni odgovor:

Nemški parlamentarni klub je imel v nedeljo sestanke z glavnim strankinim odborom. Glavni odbor je odobril dosedajni taktiki kluba. Klubu je prepustil odbor popolnoma prosto roko za bodočnost. Parlamentarni klub sam je odločen še dalje podpirati homogeno radikalno vlado. Nemci preidejo preko vprašanja Zombolje, ker to vprašanje ne smatrajo toliko za politično vprašanje, kolikor za vprašanje državnih interesov. Nemci hočejo ostati še nadalje v kraljevini državotvoren element in delovati na to, da se politične razmere v državi konsolidirajo in da nastopi normalen red v državni upravi.

FRANCOSKO POSOJILO JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, 22. Agence Havas poroča iz Pariza, da je bil včeraj predloženo plenumu senata zakonski predlog o pooblastilu, da se jugoslovnski kraljevini da predjem 300 milijonov frankov.

ANGLESKO POSOJILO JUGOSLAVIJI

PARIZ, 22. «Journal» poroča iz Londona: Glasom poročil iz Beograda so dovedla pogajanja med Jugoslavijo in Anglijo glede vojnega posojila do uspešnih zaključkov. Jugoslavija dobi 23 in pol milijonov funtov sterlingov posojila, ki se bo plačalo polovico v gotovini, drugo polovico pa dobi Jugoslavija v obliki vojnega materijala.

Jugoslovnsko-avstrijska trgovska pogodba

DUNAJ, 22. Jugoslovnski delegati za trgovski sporazum z Nemčijo niso še prišli na Dunaj, vendar pa se vsaki dan pričakuje njihov prihod. Pogajanja bodo trajala čeli mesec december. Avstrija bo stopila v tozadevna pogajanja tudi s čehoslovaško državo.

Sekvester nad imovino madžarskih podanikov v Jugoslaviji

BEOGRAD, 22. Oddelek za sekvestre pri pravosodnem ministertvu je odredil, da se morajo smatrati vsi depoziti in vrednostni papirji, kakor tudi ostala imovina madžarskih podanikov, ki bivajo sedaj na Madžarskem, kot sekvestri.

Izjave grofa Bethlena o habsburških manifestacijah

BUDIMPEŠTA, 22. Opozicijski poslanec Szakaacs je v narodni skupščini interpeliral vlado glede legitimistične propagande ob priliki rojstnega dne princa Otona. Ministrski predsednik grof Bethlen je odgovoril, da ni v interesu države načeti vprašanje kralja. Stremeti je treba za tem, da se ublažijo nasprotstva v tem vprašanju ter izločijo iz diskusije. Poudaril pa je, da nasprotuje zakonom države, ako se nadvojvoda Oton označa kot madžarski kralj. Ako pa se vrši služba božja za zdravje princa Otona, se to ne more kvalificirati kot propaganda. Pač pa bo ministrski predsednik opozoril državno pravdnstvo na gotove izjave v časopisju, ki po državnem pravu niso dopustni in bo postopal proti vsem osebam, ki ne spoštujejo obstoječih zakonov. Odgovor ministrskega predsednika je vsa zbornica, izvzemi levico, sprejela z odobravanjem.

Volitve na Grikem in zadržanje strank

ATENE, 22. Opozicijske stranke antivenizelisti so izjavile tisku, da se bodo radi smeri, ki jo je zavzelo vprašanje menjanja režima, vzdržali volitve. Zaimisova stranka, ki je prožeta z istimi idejami se bo končnovaljavo odločila tekot tedna. Listi izražajo upanje, da bo ministrski predsednik Gonatas razčistil položaj v splošno zadovoljstvo.

IZGON HITLERJANCEV IZ AVSTRIJE

DUNAJ, 22. Od voditelj Hitlerjeve vstaje, ki so zbežali v Inmost, so bili major Haber, kapetan Goering in kapetan Oesterreicher izgnani iz Avstrije in odvedeni na mejo, ki so io sami označili.

Po „sporazumu“ med zavezniki

Zavezniki spomenici nemški vladi radi nadzorovalne komisije in povratka kronprinza - Francija popustila?

PARIZ, 22. Kakor znano, je bil dosežen na včerajšnji seji poslaniške konference sporazum med zavezniki v dveh trenutno najbolj prečutih vprašanjih. Sporazum je bil dosežen pravzaprav pred sejo, tako, da je bila seja bolj formalnega značaja. Seja je trajala do 20. ure. Po seji je francoski ministrski predsednik Poincaré izročil nemškemu odpravniku poslov v Hoeschu dve spomenici.

Prva se tiče vzpostavitve poslovanja medzavezniske nadzorovalne komisije v Nemčiji. Spomenica ugotavlja, da je nemška vlada izjavila da bo izpolnjevala obveze versailleske mirovne pogodbe; toda o tem, da se brani vojaške kontrole s strani zaveznikov, je Nemčija pokazala, da se hoče izogniti obvezam. Ni res, da bi poslovanje medzavezniske nadzorovalne komisije povzročilo v Nemčiji nevarne izgrede. Ravno dejstvo, da ne posluje komisija že nekaj mesecev, je še posepešilo propagando črnih elementov. Radi tega si pridružujejo zavezniki pravico nadzorovanja, ki jim jo daje mirovna pogodba. Nemška vlada se pozivlja, da gre — v smislu mirovne pogodbe čl. 270 — nadzorovalni komisiji na roko. Zavezniki bodo nemško vlado obvestili, kdaj bo pričela komisija posloovati; in to se bo zgodilo v najkrajšem času. V slučaju kakega odpora od strani nemške vlade, bodo zavezniki storili potrebne korake v svrhu zagotovitve izpolnitve mirovne pogodbe.

Druga spomenica obravnava vprašanja povratka kronprinza: Nemška vlada je dne 10. novembra v odgovor na vprašanje poslaniške konference izjavila, da je pooblastila svojega poslanika na Nizozemskem, da lahko izda kronprinzu potni list. Francoski zunanji minister je prejel pismo, ki vsebuje izjave kronprinza, da se odpoveduje pruski kroni; v pismu izjavlja tudi nemška vlada, da ne bo izdala bivšemu cesarju dovoljenja za povratek. Spomenica očita nemški vladi, da se je branila medzavezniske nadzorovalne komisije pod pretežo, da bi poslovanje komisije znalo povzročiti nered v Nemčiji, na drugi strani pa se nemška vlada ne briga za zapletljaj, ki jih bo lahko povzročila prisotnost kronprinza. Zavezniki izjavljajo, da bodo smatrali nemško vlado za popolnoma odgovorno za posledice, ki bi lahko nastale radi povratka kronprinza ter ob enem opozarjajo nemško vlado, da bodo te posledice lahko primorale zaveznike, da se sporazumejo za nastop v svrhu odstranitve morebitnih nevarnosti.

Ze na prvi pogled vsakdo lahko razvidi, da je Francija na včerajšnji seji poslaniške konference precej popustila. Vsaj besedilo spomenic bi potrdilo to domnevo. Toda podrobna poročila o seji konference pričajo, da se je Francija vdala pritisku ostalih zaveznikov in iz strahu, da bi ne prišlo do pravega razdora v ententi. Posredovali sta predvsem poslanika Italije in Čehoslovaške. Popuščanje Francije pa je le navidezno. Agencija «Havas» namreč poroča, da je francoski delegat ponovno izjavil, da bo Francija v slučaju, da bi bila njena varnost ogrožena, nastopila tudi na lastno pest. In nihče ni ugovarjal. Vsi pariški listi poudarjajo ravno to točko; kajti Francija si je tako ohranila proste roke. Tako piše «Matin»: Jasn je, da bo morala Francija ugoditi zasledene kraje, da bodo služili kot branik proti nemškim napadom.

General Nollet je prejel od poslaniške konference obvestilo, da ohrani medzavezniska nadzorovalna komisija vse svoje pravice in da lahko prične poslovanje, kakor hitro bo smatrala za primerno. Ko bo ves vojni materijal uničen, bo komisija pripustila delo Društva narodov.

Obnovitev pogajanj s porenjskimi industrijci?

PARIZ, 22. Iz dobro poučenih virov poročajo, da je obnovev pogajanj s porenjskimi industrijci in posebno s Stinnesovo skupnjo velike važnosti in se bodo obnovila najbrže že jutri. Kakor smo že poročali so se pogajanja razbila, ker niso bili industrijci voljni dobavljati na račun nemških obveznosti, ki ne izvirajo iz vojne odškodnine. Radi tega so zasedbene oblasti zaslele rudnike Erin, čijh izkoriščanje je po poročilih strokovnjakov zelo plodonosno. Delavstvo, ki je soglasno sklenilo nadaljevati z delom pod francosko-belgijsko režijo, je zelo zadovoljno z delovnimi pogoji in osobito z osemurnim delavnikom. Inženirji so ugotovili, da je premog kljub osemurnemu delavniku polovico cenejši kot se ga nameravali prodajati Stinnes in ostali lastniki rudnikov.

Einstein primoran zapustiti Nemčijo

AMSTERDAM, 22. Listi poročajo, da je prišel znani filozof Albert Einstein na Nizozemsko. V zadnjem času svojega bivanja v Nemčiji je dobival toliko grozljivih pism proti varnosti življenja, da je na prošnjo svojih prijateljev zapustil Nemčijo. Ta dogodek jasno kaže mentaliteto širokih plasti nemškega naroda, ki ne pusti v miru nitii svetovnoznanih osebnosti.

Ustavitev pošiljatev v Solun.

SOLUN, 22. Vled prenapolnjenosti tukajšnje železnice postaje se do nadaljnjega ne sprejemajo pošiljatev raznega blaga namenjenega za Solun.

Seiplov govor v dunajski zbornici

DUNAJ, 22. V svojem govoru pred poslansko zbornico v katerem je razvijal program vlade, je izjavil mons. Seipel, da se kaže konsolidacija Avstrije tudi v tem, da se ni slišala od nikjer domneva, da bi bila Avstrija zapletena v bavarsko revolucijo. Naša zunanja politika, je dejal kancler, se giblje v mejah lojalnosti in miroljubnosti napram vsem narodom. Dejstvo, da je bilo pri ženevski akciji udeleženi mnogo držav, nas sili k spoštovanju vseh in nam zabranjuje vmešavati se v zadeve tega ali onega. Žalibog nam ni bilo vselej mogoče pokazati našega zadovoljstva tudi dejansko napram vsem, ki so nam bili blagohotno naklonjeni. Ni naša krivda, da smo v gotovih ozirih občutljivi, vendar smo v dovoljni meri pokazali našo voljo prilagoditi se dejstvom, ki jih ne moremo spremeniti in smo poleg tega smatrali politiko ne kot zadevo čustev, ampak razuma, zadevo, ki nas žalibog teži in nam stiska srce. Vendar ne sme nihče zahtevati, da bi avstrijsko ljudstvo poslušalo jedikovanje svojih bratov in molčalo. Odobravam radi tega, je dodal Seipel, pametne besede predstavnikov tirolske vlade, da moramo natančno proučiti vse naše delovanje in naše lastne besede, da spoznamo, dali ne bomo škodovali onim, ki jim hočemo zagotoviti naše simpatije. Usvajam si te besede in podajam ta opomin predvsem avstrijskim listom. Uradne izjave, ki se ticejo vprašanj zunanje politike se morajo prepustiti zvezni vladi. Mi smo miroljubni ne radi tega, ker smo majhni, marveč, ker imamo mirno vest ljudi, ki verujejo v ideale. Upajmo, da bodo oni, ki so danes navidezno nespravljivi, našli nekega dne v skupni sili pot pravičnega sporazuma. Govor je bil sprejet z burnim odobravanjem.

ZBOROVANJE RADI PROTIZDOLSKIH IZGREDOV NA DUNAJU

DUNAJ, 22. Radi zadnjih izgrediv vse-nemških dijakov proti Zidom, ki jim je sledilo zapreje univerze, se je vršilo na magistratnem dvorišču veliko zborovanje židovskih in socialističnih dijakov. Na zborovanju je govoril bivši kancler socialista Renner.

VPRASANJE MEDZAVEZNISKIH DOLGOV

WASHINGTON, 22. Senator Smoot ima baje namen staviti v kratkem času predlog naj bi se sestala komisija za proučitev medzavezniskih dolgov, ki naj bi poslala dolžnikom Zedinjenih držav spomenico s pozivom, da v tem pogledu nekaj ukrenejo. Spomenica bi zadevala predvsem Francijo, da bi se javno izjavila glede svojih namenov. Toda dozdeva se, da so Mollon, Hughes, Hower in tudi Hurton zaenkrat tej pobudi nasprotni. Hughes je izjavil zastopniku agencije Havas, da bo po vsej priliki to vprašanje prišlo na dnevni red na bodočem sestanku komisije, toda nadalje se ni hotel izjaviti. Omejil se je na pripombo, da je pobuda sen. Smoota popolnoma neodvisna od pogajanj, ki so jih pričele Zedinjene države v Evropi glede konference izvedencev, kar bi pomenilo, da se ta pobuda ne sme smatrati za poizkus izvajanja kakega pritiska. Kljub temu prevladuje še nadalje v zunanjem ministertvu mnenje, da bi se taka konferenca mogla vršiti med Anglijo in Zedinjenimi državami.

Strasen zločin - Oče ubit, ker ni hotel biti oče otroka svojih hčeri - Kdo je oče - Poveljništvo fašistovske milice aretirano

MILAN, 22. V Mirandoli se je pred kratkim zgodil strašen zločin, ki nima tako kmalu para. Neko mladoletno dekle je bilo poslano in se je nato baje iznebil otroka z umorom. Na poveljništvu fašistovske milice so potem silili očeta dekleta, da bi podpisal izjavo, da je on otrokove oče. Ta seveda, tega ni hotel storiti. Kaj se je potem zgodilo, se ne ve; v se le to, da so našli očeta ubitega.

Evo kaj piše o tem fašistom prijazni «Secolo»: «Pred dnevi — pripoveduje list — je bil neki Faustino Baraldi, star 60 let, poklican k poveljništvu tamošnje državne milice. Trajuje se, da so mu tam ukazali, naj prizna, da je zagrešil sramotni zločin nad svojo mladoletno hčerjo (sedaj obtoleno detomara). Oče in mati pa sta bila zločila zaradi omenjenega zločina tožbo proti neki drugi, že priletni osebi, vpisani med fašiste. Pogovor je bil buren. Baraldi je odločno zanikal in ni hotel dati zahtevane izjave. Doselej niso znane podrobnosti o dogodku, gotovo pa je, da je bil Baraldi malo ur potem prinesen v bolnišnico — mrtev. Zdi se, da je bil udarjen — ni znano, ali iz zasede ali pa v boju — z nekim topim orodjem po glavi.

Sodno oblastvo in tudi sama fašistovska oblastva so postopala z največjo strogostjo. Ker se še ni moglo identificirati krivce tega hudega zločina, so bili aretirani vsi častniki in vojniki milice, ki so se nahajali v poveljstvu v času, ko se je izvršil zločin. Med aretiranci, katerih je osem, se nahaja tudi major milice, cav. Angelo Ferrari, župan v Finale Emilia in deželni poslanec. Fašistovska deželna zveza je izdala poročilo, v katerem se ugotavlja, da zločin v Mirandoli nima nikake zveze z delovanjem fašizma.»

Smrtna nesreča v londonskem pristanišču.

LONDON, 22. Včeraj je priplul v londonsko luko vlačilec na katerem se je nahajalo 30 oseb. Po nesreči se je vlačilec potopil in 5 oseb je utonilo.

DNEVNE VESTI

Gospodu Benedetto Croce

Gosp. Benedetto Croce, bivši naučni ministar, torej predhodnik sedanjega naučnega ministra G. Gentileja, katerega ime ne ostane nepozabljeno v naši zgodovini, je nedavno v listih objavil članek o Gentilejevi šolski reformi.

Gentilejeva reforma je namreč zadelo na hud odpor ne samo pri nas, temveč tudi, seveda iz drugačnih vzrokov, po ostali Italiji. Tako je porabil G. Croce to priliko, da da svojemu kolegu pogum, ki ga sam ni imel in da se morda — kdo ve? — rehabilitira in priporoči.

Le pogum! — mu je dejal — jezili se bodo, toda — kakor po navadi — bo v 2 mesecih zopet vse tiho.

Mi smo G. Croceju že ponovno indirektno odgovorili. «Istarska Rijeka» mu odgovarja direktno. Posnemamo vsebino:

Ne vemo, ali mu je ohranjen kamen na grobu. Na kameniti plošči mu je bilo urezano njegovo ime: Oktavij Ostroman — in leto 1896. To je bilo leto njegove smrti. V teh zadnjih petih letih se je spremenilo v Malem Lošnju marsikaj. Naše šole so odpravljene, iz cerkve je izgnan naš stari in mili materinski jezik. V mestu in na vsem otoku naj se izbrise vsaka sled hrvatstva. Nikako čudo ne bi bilo to, če se je z one kamenite plošče izbrisalo ime Oktavija Ostromana in tisto usodno leto 1896. Ali, duh je močnejši od mramorja in trik: duh Oktavija Ostromana živi v nas, v našem spominu in tudi v naši pesmi. Pesem je preživela kamenito ploščo in preživela tudi groblje pri Sv. Martinu v Malem Lošnju, v katerem počivajo kosti mladega Ostromana.

Pesem pripoveduje, kako je družba mladeničev prišla na trg, pred lekarno, kjer so «pod glasom» zapeli neko pesem. Niso dolgo peli. Prišla sta dva stražarja in se vrgla na mladega Ostromana, hotelo ga ukleniti. Mladenič pa se je branil. Eden stražarjev je potegnil sabljo in mahal z njo mladeniču po nogah, dokler se ni zrušil ves v krvi in brez zavesti. Drugi stražar je nato porinil sabljo mladeniču v srce. Pesem pripoveduje nadalje, kako sta se potem ubijala mirno sprječala po mestu, dokler ju niso oblastva zaprla vsled zahteve ogorčenega ljudstva. Mnogo ljudstva je spremljalo mučenika k groblju.

Ta kratki spomin je namenjen gospodu Benedetto Croce, ker je v nekem nedavnem svojem pisanju trdil, da bodo prepričani radi nove šolske reforme — teže vzornega izdelka njegovega kolege v modrosti, G. Gentileja — trajali le kaka dva meseca, a potem da se ne bo nihče več menil za to. Ako smatra on svoje soplemenjake za tako površne in pozabljive — se to nas ne tiče. Če pa misli, da obmolknemo v par mesecih tudi mi, ki se nas reforma najbolj tiče, tako, da nas zadevuje naravnost v meso in srce: potem pa se krule vara.

Duša našega naroda ni nikako raztrgano rešeno. Je globok studenec. Kar je padlo vanjo, ostane v njej za vse čase. Dokaz za to so tiste silne in številne narodne pesmi, v katerih so ovekovečeni, davni dogodki, muke in trpljenje podjarmljenih in blodnje in krivice tlačiteljev.

Tako je bilo nekdanj in tako je v današnjih novejših časih. Pred 27 leti so ubili v Malem Lošnju našega mladega mornarja Ostromana. Novine so pisale o tem in — obmolknile. Ni pa obmolknela pesem, ki živi v nas in z nami. Ona peva o mrtvem Ostromanu. Ostala je in ostane. Njej sledijo že davno vsi naši istrski jezniki, ki so Istro o vekovečili s svojimi divjimi pesnitvami in pripovedmi: Uško in morje, vse otok, mornarje in pastirje. Vse, kar je bilo in kar je. In pesni bodo tudi v onem, kar se bo. Izganjajte našega istrskega človeka, kamorkoli hočete, on bo vendar, kjerkoli bo, pričel o krivici, ki se dela njemu in njegovim. Zapirajte nam šole, javne in zasebne, ali zapomnite si, da bo vsaka hiša, ki jo je narod postavil večinoma s svojimi žulji, pripovedovala svetu in mladim narasčajem, da je bilo tisto naše, hrvaško, ter da nam je bilo ugrajeno po krivici. Vsak kamen, vsaka gruda te zemlje priča za nas in bo pričala na veke. Na veki! Altroché due mesi, gospod Croce!

Il Governo all' "Imperiale"

Objavljamo v doslovnem prevodu članec pod gornjim naslovom, ki ga je prinesla te dni rimska «La Voce repubblicana». Izjavljamo pa takoj, da ga ne podpisujemo in da se z njim ne strinjamo. «La Voce repubblicana» je rimski list in gotovo pozna rimski ambijent bolj kot mi, toda list je obnem glasilo republikanske stranke, katero vodijo pri njevem delu povsem drugi cilji nego jih ima naš list, glasilo ljudstva, ki je vse drugo prej nego republikanski razpoloženo. Tudi ni naš namen zanikati fašistovski vladi vsako sposobnost, nasprotno: radi priznamo, da je fašistovska vlada bolj sposobna, nego katerakoli prejšnja rimska vlada, s katero smo mi, julijski Slovani prišli v stik... Tudi se ne more trditi, da stoji fašistovska vlada krizem rok pred tisočermi vprašanji, ki pritisajo že leta Italijo in čakajo rešitve, kajti fašistovska vlada se je lotila že vseh teh vprašanj, še več: začela je reševati še nova vprašanja, katere je ustvaril «pohod na Rim». Seveda je drugo vprašanje, kako se vsa ta vprašanja rešujejo in ali se tudi vsi italijanski državljani s tem reševanjem strinjajo.

Toda o tem razpravljati ni danes naš namen. Posnemamo omenjeni članek iz «La Voce repubblicana» edino le zato, da pokažemo, kaj vse sme pisati italijanski list in česar vsega ne sme pisati slovaški list v Italiji. Evo kaj piše rimski republikanski list o fašistovski vladi, katere zadnji cilj je baje vzpostavitev starorimskega imperija in starorimskega duha v Italiji:

«Mnogo Italijanov ne ve, kaj je Imperiale. To vam je Tabarin na najlepšem kraju sredi Rima: priprista in elegantna dvorana in dunajskim stilu, kamor prihajajo v poznih urah čni gospodje v črni večerni obleki, da se odpočijejo od naporov, ki so jih bržkone prestali v — zgodnjih urah. Na kratko: razkošni prostori, kjer se, seveda, tudi pleše.

So tam gospičice blondinke, temnolaske in črnolaske z neverjetnimi frizurami. Nekatere med njimi imajo, po zadnjih iznajdbah v Franciji, zelo kratke lase, prilžno počesane, kakor moški. Golota še bolj neverjetna; kjer se meso ne kaže, se pa vidi, ker je le zastrto. Jazz-band v najpopolnejši obliki in črni jazzbandist.

To je «Imperiale» in tukaj se shajajo v poznih nočnih urah razni člani skorocerske italijanske vlade na delo za obnovo domovine. Vlada prihaja nezapazeno. Evo N. E. G. Sardijski. Oblečen je v večerno obleko, ki bi v njegovi abruški deželi naredila velikanski vtisek. Prihaja naprej počasi in svečano, po-

klanja usmeje in poklone, toda najlepši smehljaj hrani za se in ga natakne na ustnice. Veliki mož je zadovoljen. Dober znak za Italijo!

Evo N. E. G. Finzija. Visok, suh eleganten, gibčen kakor konjeniški častnik, z glavico, ki je tako majhna, da ne veš, kako more prenašati tako težke misli.

Ne manjka Italo Balbo, generalissimus črnih srajc, s čipkami, kakor jih nosijo mušketirji. V smokingu je, in ta jopič, Bog ve zakaj, spominja na medenobarvnega konja, na katerem je, kakor pripoveduje Dumas, D'Artagnan prišel v Pariz... Evo N. E. G. Acerba in evo končno N. E. generala de Bona, cenzorja Katona te nove in morda nekoliko preveč kinematografsko oživljene rimske dobe. On promatra kot poznavalec gospičice blondinke, temnolaske in črnolaske in se mu svetijo oči na obličju dobrodruškega fauna v pokoj.

Vlada piše šampanjec. Gospičice blondinke, črnolaske in temnolaske plešejo z elegantnimi kavalarji. Fox-trott, seveda.

Gospa — poje angleški z majhnim megalonom v ustih črni jazzbandist — gospa, jaz vem, da vam ugajajo banane, toda danes nimam niti ene, da bi je vam ponudil.

Cenzor Katon — pardon. N. E. general de Bona z izkretnimi očicami in zarudelimi podočnicami se smehlja in smeje.

Razumel je angleški.

Mnogo Italijanov, v tej uri, mirno spi, ker ve, da so že tukaj možje, ki se žrtvujejo in bdijo za veličino domovine.

«Saj oni imajo sedaj samo dve dolžnosti: občudovati, četudi samo na fotografijah, svoje vladalce in... plačati takse.»

ILUZIJE

«Piccolo» plava te dni v zadovoljstvu. Prišla mu je pod zobe kost, ki jo gloje te dni s slastjo človeka, ki že davno ni imel dobrega grizljaja. Vidi, kako se je jelo jasni obzorje nad našim Trstom in uverjen je, da se bliža svojo povedujo svojim vernim, da se bliža našemu mestu doba procvita in blagostanja. To mu napoved srečne bodočnosti opira «Piccolo» na dejstvo, da se je ravno v prošlem tednu, ko smo imeli v Trstu velike slavnosti in se je vršil tu tisti kongres za razmah italijanstva, v naši luki promet jako povečal. Mi smo že ugotovili, da je bil ta porast le slučajen — ker je radi burnih dogodkov v Hamburgu, mnogo blaga, namenjenega v to luko, šlo preko Trsta — in da ga zato ne smemo smatrati kot znak, da se je srednjeevropska trgovina, ali vsaj da se je velik del, jela usmerjati proti Trstu. Ne zatisakajmo si oči pred dejstvom, da bo Hamburg tudi nadalje nevaren konkurent naši luki!

S tem pa nočemo reči, da ne bi mogel Trst privabiti k sebi zopet vsaj gotov del srednjeevropskega prometa. Pač pa pravimo s polno zavestjo, da bo treba za to drugih sredstev, nego so jih nasvetovali modri — strokovnjaki na rečenem kongresu. Treba stvarnega dela za zboljšanje zvez po suhem in po morju, izdatnih udobnosti za izvoznike in uvoznike, pred vsem vse drugačnega in zanesljivega poslovanja v tukušnih pristaniških napravah, treba zaupanja, in pa dobrih prijateljskih odnosov z zaledem. Same velike besede o razmahu italijanstva, a potrebi raznarodovanja soplemenjakov onih, ki jih treba privabiti kot razne postavke v računih naše trgovinske politike — vse tiste zveneče in grmeče fraze morejo pač dobiti odmeva v razgredih in nezahodnih glavah, ne morejo pa prinesli resničnega in trajnega boljšanja v položaju naše luke. Če ne pridejo tiste modre glave do te najenoslavnejše — modrosti če ostanejo, kakršne so bile dotedaj: slepe za realnosti in zakrknjene v svojih zmotah: ostane tisti slučajni porastek v prošlem tednu le kot spomin na usodno samoprevaro.

Proslava Manzonijska. Na tukajšnji visoki soli za gospodarske in trgovske vede se bo vršila jutri ob 18. uri svečana proslava Manzonijska. Govoril bo prof. Ferdinando Pasini, ki bo s tem otvoril ciklus predavanj «Od Manzonijskega do futuristov.»

Izpit iz klavirja. Gospičična Gita Bortolotti je napravila na Tartinijevem konservatoriju izpit iz klavirja (licenza superiore — marjuzistero). Izpraševalni komisiji je predsedoval mojster Anton Smareglia. Gospičična Bortolottijeva, ki je učenka iz Kumarjeve šole, priščno čestitamo.

Iz tržaškega življenja

Izvanreden čin «zvestega» služabnika. — 26.000 lir ter zbeži nezna volkam. Bivša operna pevka Alice Cucini, stara 48 let, stanujoča v Barkovljah št. 26, je imela že delj časa v svoji službi 52letnega služabnika Rudolfa Ruboldija, kateri se ji je znal v kratkem času tako prikupiti, da je bila trdno prepričana o njegovi poštenosti in zvestobi. Mož je bil res pošteni, a hudobni duh — denar ga je sčasoma spravil na krivo pot. Ruboldi je vedel, da je njegova gospa bogata in da hrani doma marsikak tisočak. Moža je denar mikal; začel je postati tudi on gospod, da bi mu ne bilo treba več služiti. V njegovi glavi je kmalu dozorel načrt, čakal je le ugodne prilike, da ga izvede. Ta prilika se je ponudila predinsodnjim. Gospa je šla v gledališče in pustila služabnika samega doma. Ruboldi se je takoj lotil «dela». Vlomil je v sobo gospe, odprl si-loma nočno omarico, kjer je gospa hranila svoj zaklad: prišel je na dan mal kovčeg, v katerem je bilo, poleg raznih draguljev in zlatega denarja, v vrednosti okoli 80.000 lir, spravljenih 26 tisočakov. Te je Ruboldi v naglici pobral in spravil v žep, dragulji in zlat denar je pustil, menda ker se mu je zdelo, da bi bilo te predmete težko spraviti v tekoč denar. Nato se je mož preoblekel ter izginil, brez slovesa, neznamokam.

Pozneje zvečer, ko se je gospa povrnila domov, je našla «hišo tako strašno prazno»; uvidela je kmalu, da ji je zvesti služabnik ne-pričakovano naglo — odpovedal službo ter si tudi sam vzel nagrado za svoje «zvesto» službovanje.

Ker se je pa gospe zdela nagrada, ki si jo je mož odmeril nekoliko previsoka, ga je naznanila barkovljanskim črnokromom.

Tragično končana igra z orožjem. — Deček žrtve lastne nevednosti. V sedanjih poveljni dobi, ko je mnogo nedoraslih frkolinov, pod pritiskom raznih izvanrednih razmer, dobilo orožje v roko, se prepogostoma dogaja, da taki mladi neprevidniži lahkomišlno izpostavljajo nevarnosti svoje lastno in bližnjega življenje s tem, da ravnaajo z orožjem, kakor z nedolžno igračko. Igra s samokresom je mnogim porednim fantalinom priljubljena zabava, ki je imela v brezštevilnih, slučajnih tragičnih posledicah.

Slična nesreča se je sinoči okoli 18. ure pripetila v sladličarni Bonifacio, ki se nahaja

na Corso Garibaldi št. 3. Ob tej uri so se nahajali v sladličarni hči lastnika, stara 16 let, neka mlajša deklica in 15 in pol letni vajenec Oliviero Cechovin, uslužben pri tej sladličarni, stanujoč v ulici Massimo d'Azeglio št. 7. Deček in deklici so se pomenkovali med seboj ter se šalili. Čez nekaj časa se je razgovor zasul na orožje. Pri tej priliki je Cechovin omenil, da ima tudi on samokres in da ga nosi pri sebi, da bi ga ne našla njegova mati, ki bi mu ga gotovo vzela. Starejša deklica ni hotela verjeti dečkovim besedam, češ, da je preveč bojazljiv, da bi nosil pri sebi orožje. Na te besede, ki so zvenele nekako zasmehovalno, je deček potegnil iz žepa samokres, hoteč s tem dokazati, da govori resnico. Da bi deklici prepračil, da se ne boji orožja, si je v šali bahato nastavil samokres na desno senco. V tem hipu se je žala izpremenila v tragedijo. Zadolnel je oster pok in deček, ki je tedaj stal za bankom, se je kakor od strele zadet zgrudil brezglasno na tla.

Pok in prestrašeno vpitje deklek je privabilo v sladličarno druge ljudi, ki so prisikoličali k dečku ter mu skušali podati kako pomoč. O dogodku je bila nemudoma obveščena rešilna postaja. Na lice mesta prihiteli zdravnik je mogel same ugotoviti, da je nesrečni deček mrtve; krogla mu je predrila desno senco ter mu obitela globoko v možganih, radi tega je bila smrt hipna.

Po izvidu sodne komisije, ki se je podala pozneje na lice mesta, je bilo truplo nesrečnega dečka prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Nesreča pri delu. Včeraj predpoldne je delavec Nikolaj Ticipolo, star 43 let, stanujoč v Miljah, delal na nekem ograjdu v ladjedelnici S. Marco, kar se je nenadoma spotaknil ob neko orodje, izgubil ravnotežje ter padel iz višine kakih 2 metrov na tla. Pri padcu se je hudo pobil po glavi; zadobil je precej široko rano na čelu ter si tudi pretresel možgane. Dobil je prvo pomoč na filijalki rešilne postaje, ki se nahaja v ladjedelnici, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.

ogrski kroni	0.11	0.13
avstrijske kroni	0.0324	0.0328
čehoslovaške kroni	66.75	67.25
dinarji	26.13	26.80
lejl	11.23	11.75
marki	—	—
dolarji	22.90	22.90
francoski franki	124.25	126.75
švicarski franki	397.—	402.—
angleški funti papirnati	100.45	100.70

Mali oglasi

ODDAJO se v najem ulica Tesa št. 33 obširna skladišča z dvoriščem in stanovanje primerne za vsako obrt, posebno za lesno trgovino. 1633

278.000 Lit. razpoložljivih na vknjižbo po 8%. Dr. Godina, Trst, Torre bianca 41. 1634

POROČNA soba, predvojno delo masivna, vzmeti, zimmice, po nizki ceni. Corso Garibaldi 29 vrata 6. 1635

URARSKEGA učenca sprejme Albert Marc, Sturje pri Ajdovščini. 1548

PREDNO PRODATE zlato in srebro, vprašajte cene veliko zlatarno — urarno via Giacinto Gallina 2 (nasproti hotela Moncenisio). Velika izbira predmetov za darove. Popravila. Cene nizke. 2512

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Tajnost. — Via Giulia 29. 1569

AMERIKANCI, OBRTNIKI pozor! Proda se trgovska hiša, enonadstropna, na glavnem trgu v Cerknici, z vsem trgovskim inventarjem. V prtiličju 1 kuhinja, 1 soba in trgovski lokal s hletjo, v prvem nadstropju 5 sob. K hiši spada poslopje s tremi sobami in kuhinjo, mali vrt, hlev za 18 glav živine in v vodovod, skladišče za nekoliko vagonov blaga, navaden hlev s trgovsko tehniko, šupa in skedenj z lepim vrtom. Hiši pripada gozdna in pašniška pravica. Pri hiši se nahaja že vpeljana trgovina z živino. Pojasnila daje Ivan Zgonc, trgovec v Cerknici pri Rakeku, Jugoslavija. 1632

DELIKATESNA trgovina v Ljubljani, z vinotočemo, obstoječa že 16 let, se proda pod ugodnimi pogoji kupcu enonadstropne vile. Naslov pri upravnistvu. 1600

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Največja snaga. Tajnost zajamčena. Govori slovensko. Corso Garibaldi 23/L. 1506

NOVA MODERNA HIŠA, letos zgrajena, s hlevom in lopo, z velikim vrtom, se ugodno proda. Pripravna je za trgovino ali kakršnokoli obrt. Stoji na najlepšem in najprometnejšem kraju št. Petra na Krasu. Betonirane kleti, krasni lokali, 5 parketiranih in novo opremljenih sob, voda in električna razsvetljava v hiši. S hišo se odda v podnjam ali proda dobro vpeljana pekarija za dobo treh let. Pojasnila daje lastnik Anton Mlakar, Sv. Peter na Krasu, št. 38. 1617

KRONE, goldinarje, platin, plačujem najvišje. Zlate po L. 91.— Urarna Ponte Fabbra blizu Piazza Goldoni. 1626

ZABNICE, ključavnice, ključi, mizarske klopi, obliči, pile, žebliji, vijaki itd. Zaloga železine, Via Filzi 17. 1627

ODVETNIŠKA pisarna sprejme izuzeno odvetniško uradnico. Ponudbe pod «1500» na upravnistvo 1629

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 58

Županstvo občine Podgrad v Istri opozarja

poljedelce, živinorejce in trgovce, da se vrši

veliki letni semenj sv. Andreja v torek, dne 27. t. m.

Nadaljni mesečni semenji se bodo vršili nato dne 8. vsakega meseca, odnosno prvi naslednji delavniki.

PODGRAD, 19. novembra 1923. (634) Županstvo.

Zaloga Lutzovih peči!

Postavlja na dom po zmernih cenah.

Zastopstvo: Križev Maks, Postojna, trgovina železine.

Primorci!

Zamenjam hišo v Ljubljani, Udma, Bohoričeve ulice št. 5 z jednako vredno hišo ali posevkom v Trstu, Opčine, v Gorici, Opatiji, Reki, Postojni, Il. Bistrici, Sežani. — Pri hiši se nahajajo še druga poslopja I. s. Mala prtilična hiša s tremi malimi stanovanji, lep modern hlev za tri konje, velika lopa za vozove in šrambo, velik sadni in zelenjadni vrt, vse ograjeno in skupna parcela.

Posestvo se lahko ogleda na licu mesta. Ponudbe: M. Gradišar, Trst, Sv. Ivan 519.

Steklena posoda

vzdržujoča vročino in hitre spremembe toplin.

Lonci, ponve, kozice, obličniki za pecivo

Prodaja na debelo in drobno. ADLER & FORTUNATO Trst, Via Milano 19. 557

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlati, lisic,

dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16 Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

ZAHVALA

Žalosti potrta družina se zahvaljuje iz globine srca vsem onim blagim osebam, ki so na katerikoli način počastile spomin njenega nezabnega

Hermana Wehrle

GORICA, 21. novembra 1923.

(15/20)

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavica Lit. 15.000.000 — popoinoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). — Podružnici: ABAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo

potem zaveznega zavoda

Jadranska Banka v Beogradu Ljubljani in Zagrebu

in njenih podružnic v glavnih mestih Jugoslavije.

Daje kredite za nakup blaga, subvencije na blago, inkasi efektov in računov, informacije. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih.

PODLISTEK

Ljudmila Pivkova:

KRIMINAL (40)

Pred velikim sivim poslopjem stoji straža. Tu smoj!

«Le pogumno!» pravi detektiv. «O tem pa ne govorite nikjer, da smo se skupno vozili!»

Vstopamo v poslopje «K. k. Landesgericht VIII.» Znani utisi: znotraj je vse temno, mnogokrat in dolgi hodniki. Kako inace!

Uradnik v pisarni bas sprejema nekoga. Ter stvari poznamo. Spremljevalca oddajata ni listine; uradnik čita in hoče več. Drugih ni.

Uradnik je prezl, da prihajamo iz Prage. Mislijl je, da so nas porinili iz drugega dunajskega internata. Opravičuje se in detektiva odhajata. Poslavljata se s prijateljskimi pogledi.

Uradnik se ima z ljudmi posla. Vljudno je namignil, naj sedeva ob strani. Ela posebej, kaj posebej. Nato je poklical dva stražarja, ki sta se postavila na nasprotni strani in pazila na naju. — Končno je prišla vrsta na naju.

Jako vljuden je ta uradnik. Vprašuje mirno, dostojno, z nekim diskretnim glasom,

ki ne žali. Popisuje, kakor so naju že čisto popisovali. Prva sem jaz. Zapisuje ime, starost, domovinsko občino, možev poklic, številno otrok, znanje jezikov. Vprašanje, ali sem že bila kaznovana, je prišlo le s težavo iz njega.

Po temeljitem popisu moje obleke me oddajo stražarju, ki me vodi v sosedno sobo. Drug uradnik mi pregleduje vsebino zavoja in torbice. Vsak komadič perila iztepa in meče na kup. Vzlem je kloboč, knjige in pisma, prstan in korale, celo sponko z bluze. Protivila sem se, češ, da iglo potrebujem, uradnik pa trdi, da tega meni ni treba. Tudi ročno delo mi je vzem, mojo nado, ki bi mi preganjala hude čase. Zadiral se je name, ako ga nisem dobro razumela in dodajal nepotrebne opazke. «Za vraga, ali ne bo kmalu konec teh špijonoj iz Prage?» Gledel igle ni hotel zapisati, da je zlata. Nazadnje sem si morala pobrati svoj kup in iti. V potno torbo so nametali in stlačili konfiscirane predmete, moje stvari ki pa sluga pograbil v rjuho, stebel na njo razmetano pecivo, sladkor, jabolka in kruh, zvezal ogle in napravil velikanski zavoj, ki mi ga je podal, da si ga nesem za njim.

Stražar me je vodil po raznih dvoriščih, zaidanih z visokimi poslopji in sivimi zidovi. Odpiral je vrata in korakal mimo straž. Često je pravil: «Ni še tukaj.» Ključavnice so škripale. Skoz velik vhod me je vodil na desno po stopnicah. Tukaj je gorela plinova svetilka, inace bi ne bilo nič videti. Po lesenih shojenih stopnicah sva se sukala v 3. nadstropje. Zo-

pet ključ, straža in luputanje. Na hodniku je neprijeten smrad. Poznam vse to: tukaj so jetice. Se trije dolgi hodniki. Zdi se mi kakor v labirintu, ker se v vsak hodnik steka po nekaj drugih navpičnih hodnikov. Moj sveženj je težek in jedva ga vlečem za stražarjem. Koncem nekega hodnika je potikal. Nevljudnemu glasu je odgovoril nekaj kakor «Zuwachs».

Cedna gospičična je stopila na hodnik z zmerjajočim hrupavim glasom, pogledala me ostro in odprla sosedna vrata.

2. Celica 194.

«Ali ostanem tukaj?» sem vprašala, ker sem nekoliko dvomila, če je ta prostor celica za jetnice ali kaj drugega. Paznica je prikimala in jela preiskovati moj sveženj. «Spodaj so mi že vse pregledali, ji pravim, a nič ne pomaga. Paznica rije in premetuje komad za komadom in zahteva, naj se slečem. Z odporom se slačim, tudi čevlje in nogavice in paznica jemlje vsak predmet v roko in ga iztepa.

Paznica odhaja in oblačim se. Nisem sama v sobi. Dve osebi sta se rado vedno ozirali po meni tekom ponizujočega akta. Ena izmed njiju, ki je ob mojem prihodu ležala na visokem odru, je dve postelji stla druga nad drugo — je delala bolehav nerverozn utis. Drobna blondina je, toda ni sloka. Na prvi pogled se je zdelo kot 19 letno dekle. Svetle lase ima, blede polt in rjave oči. Z enim očesom kilki.